

271. 2026/07. EL NOSTRE ESTAT DEL BENESTAR: LES PENSIONS I SERVEIS QUE GAUDIM, DELS IMPOSTOS QUE PAGUEM. DOS ARTICLES DE SANTIAGO NIÑO BECERRA LA GRÀFICA DE LA DESPESA PÚBLICA EN RELACIÓ AL P.I.B., PER PAÏSOS 1800- 2023: MÀXIM A FRANÇA AL 58% I MÍNIM A USA AL 37%.

Ñ AL 45% (1950: 7%), EN 5È LLOC, AMB MARGE. TOTS A LA BAIXA DES DEL 2020. 7 p. (+)

Recordatori de proporcions, en el gràfic de la p. 2, amb marge per *Ñ* per pujar impostos i prestacions:

1. **França 2023: 58%. Màxim: 61% (2020)**
2. Itàlia 2021: 55%. Màxim: 56% (2020)
3. Alemanya 2023: 50%. Màxim: 50% (2023)
4. Suècia 2023: 49%. **Màxim: 60% (1990)**
5. **Ñ 2023: 45%. Màxim: 55% (2020)**
6. UK 2023: 45% Màxim: 48% (2020)
7. USA 2023: 38%. Màxim: 49% (2020)

Comentaris de Niño Becerra:

La de la despesa pública és una història agredolça en què el retrocés és la tendència que avui mostra la seva evolució.

Pot ser que la despesa pública sigui la variable macroeconòmica que més passions aixeca. La raó és la connexió existent entre la despesa pública i les tendències polítiques “No va ser fins al 1938, a Suècia, amb els Acords de Saltsjöbaden entre la burgesia i la classe obrera amb l'Estat, que es van definir les bases del futur model de protecció social.”

“Suècia va ser, amb diferència, el primer país a adoptar mesures de protecció social creixents, administrades per l'Estat i finançades mitjançant impostos a l'alça..... quan el model de protecció social va ser instaurat, es van fer quatre supòsits que es va considerar –o es va voler creure?– que serien immutables:

(a) l'oferta de feina sempre trobaria una demanda de feina que l'empres,

(b) els salaris serien sempre suficients i indexats a la inflació a fi que el poder de compra dels treballadors i la seva capacitat de pagament d'impostos es mantinguessin,

(c) el paper que l'Estat exercia en aquest esquema continuaria sent el que era i mai seria qüestionat, i

(d) explícitament mai es va considerar que l'esperança de vida després de la jubilació d'un treballador mitjà pogués variar substancialment amb els anys. (...UK 1950..des dels 65 anys se situava en 12 anys per als homes i 15 per a les dones....)

Avui cap d'aquests quatre supòsits s'està complint.

...“informe Beveridge” del 1942 (Report of the Inter-departmental Committee on Social Insurance and Allied Services), que és on es defineix el que ha de ser el model de protecció social. Deia Beveridge: “No resulta possible dissenyar un programa de Seguretat Social satisfactori sense els supòsits següents:

(A) Un servei nacional sanitari per a la prevenció i el tractament complet i que estigui disponible per a tots els membres de la comunitat.

(B) Ajudes universals per a tots els fills fins als 14 anys, o fins als 16 anys si continuen estudiant a temps complet.

(C) Ple ús dels poders de l'Estat per mantenir l'ocupació i per reduir la desocupació a una de tipus estacional, cíclica i ocasional,

(Recordatori que a la despesa pública s'hi computa també les aportacions a la Seguretat Social, l'endeutament -Ñ, a l'entorn del 100% PIB-, junt amb els impostos indirectes (IVA, transmissions...) i els directes (Renda- IRPF-, sobre beneficis empreses, IBI....)). Articles sencers a les pàgines 1-3 i 4-7

La despesa pública

“Pot ser que la despesa pública sigui la variable macroeconòmica que més passions aixeca. La raó és la connexió existent entre la despesa pública i les tendències polítiques. “Suècia va ser, amb diferència, el primer país a adoptar mesures de protecció social creixents, administrades per l'Estat i finançades mitjançant impostos a l'alça

SANTIAGO NIÑO BECERRA - CATEDRÀTIC EMÈRIT IQS **15 febrer 2026 2.00 h** <https://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articles/2618938-la-despesa-publica.html?cca=3>

Despesa pública sobre PIB (en percentatge)

Font: Dr. LG Sabater a partir de "Government Spending. What do governments spend their financial resources on?" Per Esteban Ortiz-Ospina, Bertha Rohenkohl, Pablo Arriagada, and Max Roser, Our World in Data (30/10/2025).

Pot ser que la despesa pública sigui la variable macroeconòmica que més passions aixeca quan s'aborda als mitjans de comunicació o en simples converses de cafè entre amics i familiars.

La raó és la connexió existent entre la despesa pública i les tendències polítiques o, fins i tot, les ideologies: tradicionalment, la socialdemocràcia ha estat molt més partidària d'utilitzar la despesa pública en les seves polítiques que no pas les posicions més properes al liberalisme econòmic.

El gràfic adjunt mostra l'evolució de la despesa pública, expressada com a percentatge del PIB, en diversos països i des de l'any 1800. Tot i que no de tots els països es disposa de dades des de principis del segle XIX, és molt interessant analitzar què ha succeït amb la despesa pública en aquests darrers 225 anys. (Nota prèvia: la significació que la despesa pública té avui no s'assembla en res a la que tenia al segle XIX. Avui, la despesa pública està molt associada al model de protecció social que, en major o menor mesura, tots els països tenen vigent, mentre que aleshores la protecció social existent era testimonial i gairebé sempre vinculada a elements religiosos com ara ordres, esglésies i parròquies.)

El primer que salta a la vista és que fins a l'any 1900 la despesa pública dels diferents països dels quals hi ha dades, encara que siguin discontinües, es va mantenir baixa. En aquells anys, el principal destí de la despesa pública eren les comunicacions i les despeses militars. Cal destacar el gran paral·lisme que, des del 1820, presenten les evolucions de França i del Regne Unit. Als Estats Units, cal remarcar l'augment de la despesa.

A partir del 1900, i encara que amb oscil·lacions, la despesa pública comença a créixer pràcticament a tots aquests països; Espanya n'és una excepció. Tres moments són fàcilment identificables al gràfic: la Primera Guerra Mundial (1914-1918), la Segona Guerra Mundial (1939-1945) i la posada en marxa del model de protecció social a partir del 1950.

En termes de despesa pública, la Primera Guerra Mundial no va ser excessivament cara: l'augment de la despesa als països bel·ligerants, tot i que va existir, va ser molt inferior al que es va produir durant la Segona Guerra Mundial, que en alguns països va ser descomunal. És interessant el cas de Suècia. Neutral durant la guerra, la seva despesa pública comença a créixer a partir del 1930. La raó rau en el fet que Suècia va ser, amb diferència, el primer país a adoptar mesures de protecció social creixents, administrades per l'Estat i finançades mitjançant impostos a l'alça.

Després del final de la Segona Guerra Mundial, la despesa pública de tots els països augmenta fortament –encara que no en la mateixa proporció– fins a mitjan anys vuitanta. (Cal destacar el cas d'Espanya, que parteix de nivells propis del segle XIX.) Dues raons principals justifiquen aquests increments. Per una banda, les despeses militars ocasionades

per la guerra freda i la reconstrucció posterior a la guerra, així com les despeses en l'àmbit social impulsades per tots els estats amb l'objectiu de comprar pau social i contribuir a l'augment del PIB.

A partir de mitjan anys vuitanta del segle passat tot canvia. La despesa pública o bé creix menys, amb moments de retrocés –França, Itàlia–, o bé declina –Alemanya–, o simplement s'ensorra –Suècia. Els motius són dos. D'una banda, la irrupció del model d'oferta, amb un enfocament en què la demanda passa a tenir un paper secundari: l'atur, per exemple, ha de ser l'adequat en cada moment perquè la inflació sigui la més baixa possible. D'una altra banda, en augmentar l'atur i la contractació a temps parcial, la classe obrera es va tornar molt més submissa en les seves reivindicacions, fet que va reduir la necessitat de comprar pau social. A tot això, s'hi afegeix l'eclosió de les polítiques de reducció d'impostos implementades per tots els governs occidentals, que van disminuir els ingressos públics.

La de la despesa pública és una història agredolça en què el retrocés és la tendència que avui mostra la seva evolució.

COMENTARIS

+5#1 JORDI SANAHUJA PASCUAL

No entenc aquest article. Més enllà d'un estudi històric de la despesa, interessa molt més saber l'evolució del deute dels darrers anys, l'evolució futura i els tipus d'interès ja que la despesa pública engreixa o aprima el deute públic. En els anys 2000 el deute públic dels països de l'UE era del 70% del PIB i l'any 2024 del 90%, encara que ha disminuït respecte al any 2022 (100%) per la Covid. Com serà l'evolució del deute i dels tipus d'interès en el futur proper i a mig termini? Aquí és on ens juguem l'Estat de benestar.

Diumenge, 15 febrer 2026 10.29

+2#2 CARME PERELLÓ CELADES

La Despesa Pública actual equival als impostos que paguem i en consonància, s'equilibra amb la Política Fiscal. A Catalunya, en diferència del País Basc, els impostos volen cap a Madrid. I la Despesa Pública on s'aplica? Perquè a Catalunya...no. Bé, en paper, però és paper mullat veient la deriva real d'educació, transport, sanitat, pagesia, ramaderia, pesca.. Sr. Becerra Ezpaña es un cas excepcional: La despesa Pública i la Fiscalització que pateix, depèn de quin peu s'aixequi Ezpaña....i amb Catalunya sempre s'aixeca amb mala llet.

Diumenge, 15 febrer 2026 18.34

+3#3 MIQUEL ALTIMIERES I ROS

Amb l'estafa franquista de les autonomies una despesa monstruosa que no te cap caire de reformar, algunes ni la volien ni la necessitaven però en les varen encolomar, dels diners dels Països Catalans forneixen ben greixades les autonomies castellanes. Allà paguen als mestres molt millors que no podem fer-ho aquí, per això tots els funcionaris estan empenyats i protesten. Tots, amb la merda de les autonomies sempre roben als mateixos i tan és qui governi si els lladres del PP o els inútils socialistes PSC, perquè això ja es va començar malament, molt malament.

Diumenge, 15 febrer 2026 18.49

Estat del benestar (I)

“Se sol confondre ‘estat del benestar’ amb ‘model de protecció social’. El segon va ser un dels components d’aquest estat del benestar, sense el qual no hauria existit

“No va ser fins al 1938, a Suècia, amb els Acords de Saltsjöbaden entre la burgesia i la classe obrera amb l’Estat, que es van definir les bases del futur model de protecció social

SANTIAGO NIÑO BECERRA - CATEDRÀTIC EMÈRIT IQS

<https://www.elpuntavui.cat/barcelona.html>

Se sol confondre *estat del benestar* amb *model de protecció social*.
L’estat del benestar es va aconseguir en el món capitalista durant els anys compresos entre finals dels quaranta i finals dels setanta i es va caracteritzar per un creixement econòmic sostingut i inqüestionable que va donar lloc a una sèrie d’assoliments econòmics i socials en què l’Estat va exercir un paper fonamental i en què tot estava regit per la

democràcia liberal. El model de protecció social va ser un dels components d'aquest estat del benestar, sense el qual, de fet, hauria estat impossible. Des de principis del segle XX, diversos economistes i polítics han realitzat informes i han portat a la pràctica temptatives sobre la necessitat de donar cobertura a sectors de la població sense recursos o que estiguessin sumits en problemes derivats de la falta d'ocupació, però no va ser fins al 1938, a Suècia, amb la signatura dels Acords de Saltsjöbaden entre la burgesia i la classe obrera amb l'Estat com a garant, que es van definir les bases del futur model de protecció social: la burgesia va acceptar elevar el salari dels treballadors, els quals van renunciar a realitzar vagues massives i permanents, i tots dos van acceptar elevades i progressives taxes impositives que l'Estat redistribuiria mitjançant despesa social.

Aquest futur va quedar nítidament dibuixat en el conegut com a “**informe Beveridge**” del 1942 (*Report of the Inter-departmental Committee on Social Insurance and Allied Services*), que és on es defineix el que ha de ser el model de protecció social. Deia Beveridge: “No resulta possible dissenyar un programa de Seguretat Social satisfactori sense els supòsits següents: (A) Un servei nacional sanitari per a la prevenció i el tractament complet i que estigui disponible per a tots els membres de la comunitat. (B) Ajudes universals per a tots els fills fins als 14 anys, o fins als 16 anys si continuen estudiant a temps complet. (C) Ple ús dels poders de l'Estat per mantenir l'ocupació i per reduir la desocupació a una de tipus estacional, cíclica i ocasional, això és, a una mena de desocupació que sigui adequada per al seu tractament mitjançant prestacions en diners.” A partir d'aquí, va començar a funcionar un creixent model de protecció amb una intensitat adaptada a les possibilitats o ganes de cada país. (En el bloc caracteritzat per l'economia planificada, també es va desenvolupar un model de protecció social de característiques semblants.)

Per què es va posar en marxa el model de protecció social? Fonamentalment, per dues raons: (1) per comprar la pau social d'una població empobrida després de la depressió i miseritzada després de la Segona Guerra Mundial, un terreny molt ben adobat per a la propaganda socialista, la qual cosa no interessava al capitalisme, ocupat en la reconstrucció i en el creixement, i (2) perquè el model de protecció social afavoria la generació de PIB a través de la despesa pública i creava sensació de seguretat a una població que, segura i satisfeta, produiria més. L'estat del benestar anava a més, així com el model de protecció. Però William Beveridge va elaborar un segon informe el 1944 del qual gairebé mai se sol parlar: *Full employment in free society*. Hi deia que un sistema complet de Seguretat Social tan sols és possible –possible: sostenible, finançable– en una situació de plena ocupació del factor treball. És a dir, i ampliant el focus, quan el model de protecció social va ser instaurat, es van fer quatre supòsits que es va considerar –o es va voler creure?– que serien immutables: (a) l'oferta de feina sempre trobaria una demanda de feina que l'emprés, (b) els salaris serien sempre suficients i indexats a la inflació a fi que el poder de compra dels treballadors i la seva capacitat

de pagament d'impostos es mantinguessin, (c) el paper que l'Estat exercia en aquest esquema continuaria sent el que era i mai seria qüestionat, i (d) explícitament mai es va considerar que l'esperança de vida després de la jubilació d'un treballador mitjà pogués variar substancialment amb els anys. (A tall d'exemple, el 1950 l'esperança de vida al Regne Unit després de la jubilació als 65 anys se situava en 12 anys per als homes i 15 per a les dones, que, a la pràctica, i en el cas dels homes, es reduïa a 10 perquè molts treballadors continuaven en actiu després d'arribar a l'edat de jubilació.) Avui cap d'aquests quatre supòsits s'està complint.